

Sygn. akt XV Ca 1719/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział XV Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Jarosław Grobelny

Sędzia: SO Brygida Łagodzińska (spr.)

Sędzia: SO Alina Szymanowska

Protokolant: protokolant sądowy Barbara Miszczuk

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 marca 2014 roku w Poznaniu

sprawy z powództwa małoletniego A. J. reprezentowanego przez przedstawiciela ustawowego T. J.

przeciwko K. J.

o alimenty

na skutek apelacji wniesionych przez strony

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu

z dnia 7 sierpnia 2013 r.

sygn. akt IV RC 553/11

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1. tylko w ten sposób, iż zasądza alimenty poczynając od dnia 16 listopada 2011 roku;

II. w pozostałej części oddala apelację powoda;

III. oddala apelację pozwanej;

IV. nie obciąża pozwanej kosztami zastępstwa procesowego poniesionymi przez powoda w postępowaniu apelacyjnym.

/-/ B. Łagodzińska/-/ J. Grobelny/-/ A. Szymanowska

UZASADNIENIE

Powód małoletni A. J., reprezentowany przez swojego ojca T. J., po ostatecznym sprecyzowaniu pozwu, wniósł o zasądzenie od pozwanej K. J. kwoty po 1.500 zł, płatnej z góry, do rąk ojca powoda, do dnia 10-go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia którejkolwiek z rat, w miejsce alimentów zasądzonych wyrokiem Sądu Okręgowego w P.z dnia 4 marca 2002 roku w sprawie sygnatura akt XII C (...).

Na rozprawie w dniu 22 kwietnia 2013 roku pozwana uznała powództwo do kwoty po 300 zł miesięcznie, wnosząc o jego oddalenie w pozostałym zakresie.

Wyrokiem z dnia 7 sierpnia 2013 r. Sąd Rejonowy Poznań- Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, w sprawie o sygn. akt IV Rc 553/11, w punkcie 1. zasądził od pozwanej K. J. na rzecz małoletniego powoda A. J. alimenty w kwocie po 450 zł miesięcznie, płatne z góry do dnia 15-go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, do rąk ojca małoletniego powoda tj. T. J., rozpoczynając od dnia 31 lipca 2013 roku; w punkcie 2. oddalił powództwo w pozostałym zakresie, w punkcie 3. nie obciążył pozwanej kosztami procesu oraz odstąpił od obciążenia jej kosztami sądowymi; a w punkcie 4. nadał wyrokowi w punkcie 1 rygor natychmiastowej wykonalności, a w punkcie 5. wyrokowi w punkcie 5. nadał klauzulę wykonalności.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia faktyczne i rozważania Sądu pierwszej instancji:

Postanowieniem z dnia 17 października 2012 roku, w sprawie sygnatura akt IV RNsm (...), wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnim powodem powierzono T. J., pozostawiając pozwanej prawo do współdecydowania o najważniejszych sprawach małoletniego, w szczególności w sprawach dotyczących ochrony zdrowia, edukacji i ustalania podstawowych zasad oddziaływania wychowawczego na małoletniego. T. J. prowadzi działalność gospodarczą, której przedmiotem jest projektowanie architektoniczne. Uzyskuje z tego tytułu co najmniej 14.000 zł miesięcznie. Pozwany spłaca raty zaciągniętego kredytu hipotecznego, którego rata wynosi 5.500 zł. T. J. wraz z małoletnim powodem i partnerką S. K. zamieszkuje w domu, w D. na ul. (...), którego jest właścicielem. Wszyscy domownicy prowadzą wspólne gospodarstwo domowe. Koszt elektryczności to średnio 200 zł miesięcznie, koszt gazu to 600 zł miesięcznie w okresie grzewczym (ogrzewanie w domu jest gazowe) oraz 150 zł miesięcznie poza tym okresem, koszt wywozu śmieci - 30 zł miesięcznie, opłaty za wodę i ścieki - 120 zł miesięcznie, podatek od nieruchomości - 90 zł, koszt abonamentu za I. - 120 zł. Małoletni powód jest obecnie uczniem pierwszej klasy liceum plastycznego. Poniesiony koszt materiałów niezbędnych do egzaminu wstępnego wyniósł 300 zł. Koszt tzw. pleneru zerowego wyniósł 600 zł. Miesięczny koszt materiałów plastycznych wynosi średnio 150 zł miesięcznie. Małoletni powód nie korzysta obecnie z korepetycji. Koszt żywności małoletniego powoda to 400 zł miesięcznie, zakupu środków higieny osobistej 100 zł miesięcznie, a zakupu odzieży średnio 300 zł miesięcznie. Małoletni powód jest zdrowym dzieckiem. Koszt wakacji i ferii małoletniego powoda to około 3000 zł rocznie. Wydatki na rozrywkę małoletniego powoda to 50 zł miesięcznie. Koszt abonamentu za korzystanie z karty M. to 150 zł miesięcznie. Pozwana jest osobą samotną, ma jedno dziecko - małoletniego powoda. Jest z zawodu architektem i posiada uprawnienia architekta bez ograniczeń. Pozwana prowadziła działalność gospodarczą, którą wyrejestrowała z powodu problemów zdrowotnych. Pozwana wykonała ostatni projekt domu 4 lata temu. Pozwana nie szuka obecnie dalszych zleceń związanych z wykonywaniem projektów architektonicznych. Jest zatrudniona na stanowisku (...) na P. w Zakładzie (...), jednocześnie będąc na studiach (...) w tej samej uczelni. W roku akademickim 2012/2013 jej czas pracy wynosił 340 godzin dydaktycznych (22 godziny tygodniowo plus 6 godzin konsultacji tygodniowo i 6 godzin administracyjnych tygodniowo). Pozwana w 2013 roku uzyskała odpowiednio wynagrodzenie netto w kwocie: w styczniu - 3.648,61 zł (w tym „13-te” wynagrodzenie), w lutym - 1.560,25 zł, w marcu - 1.560,25 zł, w kwietniu - 1.900,25 zł, w maju - 1.560,25 zł, w czerwcu - 1.560,25 zł. Wynagrodzenie pozwanej jest obciążone składką na ubezpieczenie w (...) w kwocie 50 zł miesięcznie oraz spłatą pożyczki mieszkaniowej z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych w kwocie po 550 zł miesięcznie. Pozwana jest s. na zawodach (...) szczebla centralnego i regionalnego. W 2012 roku pozwana była wyznaczona do (...) przez kolegium (...) Związku (...) w 12 zawodach, a w pierwszym półroczu 2013 roku w 4. Pozwana w 2012 roku pracowała również w szkole rysunku na podstawie umowy zlecenia. Pozwana utraciła zlecenie z powodu niskiej frekwencji na jej zajęciach. Pozwana w 2011 roku uzyskała średni miesięczny dochód netto w kwocie 2.400 zł, a w 2012 roku w kwocie 2.422 zł. Pozwana jest przed obroną swojej pracy (...), która została już złożona do oceny. Pozwana jest właścicielką niezabudowanej nieruchomości położonej w P., dla której Sąd Rejonowy w G. prowadzi księgę wieczysta nr (...). W dniu 9 maja 2011 roku pozwana zawarła umowę tj. „umowę przedwstępnej sprzedaży”, której przedmiotem jest ustalenie wszelkich istotnych elementów umowy przyrzeczonej, która w przyszłości ma być zawarta między stronami (najpóźniej do dnia 30 maja 2015 roku), a która ma dotyczyć

sprzedaży niezabudowanej nieruchomości tj. działki nr (...)położonej w P.. Stronny ustaliły cenę nieruchomości na kwotę 67.635 zł. Pozwana w wyniku zawarcia umowy otrzymała w dniu jej zawarcia kwotę 54.000 zł, którą wydała na budowę domu w K.. Pozwana jest również właścicielem zabudowanej budynkiem mieszkalnym nieruchomości położonej w K.(K., ul. (...)), gdzie obecnie mieszka. Budowa budynku rozpoczęta w 2009 roku nie została jeszcze formalnie zakończona. Bank (...)prowadzi dwa rachunki pozwanej. Stan pierwszego rachunku numer (...)w dniu 31 maja 2013 roku wynosił 2.079,21 zł, a drugiego o numerze (...)w dniu 3 czerwca 2013 roku wynosił 3.321 zł. Pozwana jest zadłużona w zakładowym funduszu świadczeń pracowniczych na 30.000 zł. Rata spłaty pożyczki wynosi 550 zł. Spłata pożyczki nastąpi w styczniu 2017 roku. Kwota pożyczki została przeznaczona na instalacje ogrzewania w domu w K.. Koszt instalacji wyniósł 25.000 zł plus zakup pieca 7.000 zł. Pozwana choruje na ostry zespół bólowy kręgosłupa, zespół bólowy stawu kolanowego oraz migrenowe bóle głowy i boreliozę. Badanie przeprowadzone w 2005 roku wykazały u pozwanej obustronną podchrzęstną sklerotyzację powierzchni stawowych panewek z nadbudową ich krawędzi bocznych oraz początkowe zmiany przeciążeniowe (zwyrodnieniowe) stawów biodrowych. W okresie od 5 do 6 kwietnia 2006 roku pozwana przebywała w klinice chirurgii endoskopowej, gdzie wykonano zabieg operacyjny - (...)artroskopie stawu kolanowego - chondrectomię powierzchni stawowej rzepki (S.+ (...)), drenaż kolana. W okresie od 29 lipca do 25 sierpnia 2009 roku pozwana przebywała w (...)Szpitalu (...)w P.szpitalu z powodu zmiany zwyrodnieniowej kręgosłupa Th LS oraz stanu po artroskopii kolana prawego z 2006 roku. Po pobycie zalecono pozwanej kontynuację ćwiczeń wyuczonych na oddziale oraz opiekę lekarza podstawowej opieki zdrowotnej. W dniu 31 sierpnia 2009 roku wydano orzeczenie o potrzebie udzielenia nauczycielowi akademickiemu (pозwanej) urlopu dla poratowania zdrowia w okresie od 1 października 2009 roku do 31 marca 2010 roku w celu przeprowadzenia zaleconego leczenia. W okresie od 4 do 25 lipca 2010 roku pozwana przebywała w 20. (...) Szpitalu (...)w K.z powodu choroby zwyrodnieniowej kręgosłupa z zespołem bólowym lędźwiowym i stanie o artroskopii kolana prawego w 2006 roku. Pozwanej po pobycie w szpitalu zalecono dalsze leczenie pod opieką lekarza rodzinnego we współpracy z poradnią rehabilitacyjną w miejscu zamieszkania oraz wskazano na potrzebę kontynuacji postępowania fizykoterapeutycznego oraz przestrzegania ergonomicznych postaw i stereotypów ruchowych. Badania przeprowadzone w dniu 28 stycznia 2013 roku wykazały u pozwanej schorzenia kręgosłupa w odcinku lędźwiowo-krzyżowym, tj.: skoliozę lewostronną, spłycenie fizjologiczne lordozy oraz zmiany zwyrodnieniowe w postaci osteofitów na przedniej - górnej krawędzi trzonu L5 i zaostżeń krawędzi pozostałych kręgów lędźwiowych, zmiany dehydracyjne w tarczach międzykręgowych, świadczące o początkowych zmianach degeneracyjnych w nich na poziomie 15-sł centralno-dwuboczne uwypuklenie tarczki międzykręgowej z nieznacznym modelowaniem worka oponowego bez ucisku korzeni nerwowych, na poziomie 14-15 niewielkie, boczne uwypuklenie tarczki międzykręgowej bez istotnego ucisku worka oponowego i bez ucisku lewego korzenia nerwowego. W dniu 28 stycznia 2013 roku pozwana otrzymała skierowanie do poradni rehabilitacyjnej na leczenie specjalistyczne z powodu zespołu bólowego L5. Pozwana na usługi lekarskie (głównie stomatologicznie) wydaje 500 zł rocznie, tj. średnio 42 zł miesięcznie. Pozwana stale przyjmuje G(...), A., maści przeciwzapalne i przeciwbólowe, C. oraz D.. Łączny miesięczny średni koszt tych leków to 164 zł. Okresowo pozwana zażywa M., B., C., H., I., L., których średni miesięczny koszt to 47 zł. Pozwana mieszka w domu w K.od 2011 roku. Obecnie sama. W domu ogrzewanie jest gazowe. Koszt gazu to średnio 500 zł miesięcznie w okresie grzewczym i 200 zł miesięcznie poza tym okresem. Koszt elektryczności to średnio miesięcznie 180 zł. Koszt wywozu szamba i śmieci to 70 zł miesięcznie. Pozwana ponosi miesięcznie wydatki: na żywność w kwocie średnio 630 zł, za telefon komórkowy średnio 86 zł, na środki czystości i higieny średnio 40 zł, na odzież średnio 50 zł, na obuwie średnio 16 zł. Koszt użytkowania samochodu (bez paliwa) to średnio 26 zł miesięcznie. Składają się na to wydatki na ubezpieczenie samochodu w kwocie 2.200 zł rocznie, na wymianę oleju 300 zł rocznie, na zmianę opon 200 zł rocznie, na naprawy 500 zł rocznie. Miesięczny koszt paliwa to 530 zł. Stan faktyczny Sąd pierwszej instancji ustalił w oparciu o dowody z dokumentów oraz zeznania T. J.i K. J.. Podstawę prawną rozstrzygnięcia stanowiły przepisy art. 138 k.r.o. w zw. z art. 133§1 k.r.o.

i art. 135§2 k.r.o. W ramach rozważań prawnych Sąd uznał za stosowne podkreślenie zasady równej stopy życiowej rodziców i dzieci. Sąd dokonał szczegółowej analizy struktury usprawiedliwionych potrzeb małoletniego powoda. Na podstawie przedstawionego materiału dowodowego ustalił również aktualne możliwości majątkowe i zarobkowe przedstawiciela ustawowego małoletniego powoda i pozwanej. Na podstawie zebranego materiału dowodowego oraz kierując się zasadami doświadczenia życiowego ustalił koszt utrzymania małoletniego powoda. Zaznaczył, że wydatki na zaspokojenie usprawiedliwionych potrzeb małoletniego powoda nie są tożsame z wydatkami, które ponosi ojciec

powoda na jego utrzymanie. Sąd bowiem, w toku postępowania, dokonuje racjonalizacji tych kosztów, tj. racjonalnej oceny kosztów utrzymania, ustalając zakres usprawiedliwionych potrzeb powoda uzasadnionych jego sytuacją życiową, możliwościami zarobkowymi i majątkowymi jego rodziców oraz stanem zdrowia powoda. Sąd ustalił średni miesięczny koszt utrzymania powoda na kwotę około 1.922 zł. Możliwości majątkowe i zarobkowe pozwanej ustalił na kwotę 2.400 zł miesięcznie. Brał przy tym pod uwagę strukturę dochodów pozwanej w 2011 i 2012 roku (wynikające ze złożonych deklaracji podatkowych) oraz fakt posiadania przez pozwaną uprawnień architekta, umożliwiających uzyskiwanie bardzo wysokich dochodów (czego oczywistym przykładem jest przedstawiciel ustawowy małoletniego powoda). Sąd ustalił kwotę możliwości zarobkowych pozwanej w minimalnej wysokości, uznając, że aktualnie pozwana kończy studia doktoranckie (praca doktorancka została już bowiem oddana do sprawdzenia co w ocenie Sądu pozwoli pozwanej w przyszłości uzyskiwać jeszcze większe dochody jako architekt). Zgodnie z treścią art. 135 § 2 k.r.i.o. wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, może polegać także, w całości lub w części, na osobistych staraniach o jego utrzymanie lub wychowanie i bezspornym jest, że ojciec powoda takie starania wobec niego czyni, jednakże dopiero okoliczności konkretnego stanu faktycznego mogą stanowić podstawę do oceny, czy osobiste starania wyczerpują obowiązek alimentacyjny zobowiązanego w całości czy tylko w części. Sąd uznał, że same osobiste starania wobec małoletniego powoda nie wyczerpują obowiązku alimentacyjnego ojca, stąd koszt utrzymania powoda powinien być proporcjonalnie rozdzielony na obu rodziców z uwzględnieniem ich możliwości zarobkowych. Uwzględniając relatywnie wysokie dochody ojca powoda w porównaniu z ustalonymi możliwościami zarobkowymi pozwanej Sąd uznał, że kwota 450 zł jest najbardziej adekwatną do ustalonych usprawiedliwionych kosztów utrzymania małoletniego powoda przy uwzględnieniu aktualnych możliwości zarobkowych pozwanej. W pozostałym zakresie Sąd oddalił powództwo. O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c.

Powyższy wyrok zaskarżyły obie strony.

Powód orzeczeniu zarzucił:

1. naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię, tj. art. 135 kro poprzez błędną ocenę - sprzeczną z doświadczeniem życiowym oraz złożonymi dokumentami i twierdzeniami pozwanej – możliwości zarobkowych i zarobków pozwanej oraz brak oceny wydatków pozwanej przez przyzmat podawanych przez nią dochodów), art. 455 k.c. - poprzez

brak orzeczenia od dnia doręczenia pozwu pozwanej,

2. naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, a to przepisów art. 233 § 1 i 328 § 2 k.p.c. poprzez naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów oraz brak wszechstronnej oceny materiału dowodowego, w szczególności brak zastosowania zasad doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania przy ocenie dochodów pozwanej, brak uwzględnienia twierdzeń pozwanej w zakresie dochodów - pozwana podawała średniomiesięczne wydatki wielokrotnie przekraczające jej dochody, nadto pominięcie tego, że ojciec powoda wykonuje swój obowiązek alimentacyjny poprzez osobiste starania o rozwój i wychowanie dziecka i nie może jeszcze dodatkowo ponosić w większości kosztów materialnych związanych z utrzymaniem dziecka. (Sąd obciążył ojca kosztami pieniężnymi utrzymania dziecka w 77%, a matkę - w 23%), art. 138 kro poprzez brak jego zastosowania i uznanie, że po stronie ojca powoda wygasł obowiązek alimentacyjny i ten winien wnieść o jego uchylenie, art. 102 kpc poprzez jego zastosowanie (bez uzasadnienia) i art. 98 § 1 k.p.c. - poprzez brak jego zastosowania z pokrzywdzeniem małoletniego powoda,

3. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez ustalenie błędnej kwoty wydatków pozwanej i błędnej kwoty dochodów pozwanej.

Wskazując na powyższe apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez zasądzenie od pozwanej na rzecz małoletniego powoda renty alimentacyjnej w kwocie po 1.000 zł miesięcznie, przy czym kwota ta płatna będzie do 10 dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności każdej raty, do rąk ojca małoletniego,

i to od dnia 1 czerwca 2011, zasądzenie od pozwanej na rzecz małoletniego powoda zwrotu kosztów postępowania za I i II instancję, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

Pozwana natomiast zarzuciła wyrokowi:

1. naruszenie art. 135§1 k.r.o. poprzez przyznanie alimentów przekraczających zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanej do alimentacji,
2. naruszenie przepisów postępowania przez przekroczenie zakresu swobodnej oceny dowodów i wyciągnięcia błędnych wniosków ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, tj. naruszenie przepisów art. 233§1 k.p.c.,
3. błędy w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, które miały wpływ na jego treść, a przejawiające się w przecenieniu możliwości zarobkowych na uczelniach publicznych, bez uwzględnienia, że pozwana musiała ograniczyć sędziowanie na zawodach konnych do jednego razu w miesiącu, braku uwzględniania w jakich warunkach pozwana zamieszkuje (niewykończony dom bez pełnego wyposażenia w media), naliczeniu na rzecz uprawnionego wydatków, których jednak nie ponosi, przyjęcie za ustalonych faktów bez dostatecznej ku temu podstawy w materiale dowodowym oraz nietrafność przyjętych kryteriów oceny.

Wskazując na powyższe apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie 1. i zasądzenie alimentów w kwocie, nie przekraczającej kwoty 300 zł miesięcznie, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na apelację powoda, pozwana wniosła o jej oddalenie oraz zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów procesu w instancji odwoławczej.

W odpowiedzi na apelację pozwanej, powód wniosł o jej oddalenie oraz zwrot kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanej była bezzasadna, natomiast apelacja powoda jedynie w nieznaczącej części zasługiwała na uwzględnienie.

W ocenie Sądu odwoławczego obie apelacje dotyczyły zakwestionowania zastosowania przez Sąd pierwszej instancji przepisów art. 133§1 k.r.o. oraz art. 135§1i2 k.r.o. Powód uważał, że Sąd pierwszej instancji ocenił nieprawidłowo możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanej, zaniżając je, natomiast pozwana uważała, że kwota zasądzona tytułem alimentów jest za wysoka.

Zgodnie z art. 133§1 k.r.o. rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Według natomiast art. 135§1 k.r.o. zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego.

Usprawiedliwione potrzeby dziecka powinny być oceniane nie tylko na podstawie wieku, lecz również miejsca pobytu dziecka, jego środowiska, możliwości zarobkowych zobowiązanych do jego utrzymania i wielu okoliczności każdego konkretnego przypadku. W szczególności pojęcia usprawiedliwionych potrzeb nie można odrywać od pojęcia zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Pojęcia te w praktyce pozostają we wzajemnej zależności i obie przesłanki na siebie rzutują, zwłaszcza przy ustalaniu przez sąd wysokości alimentów (orz. SN z 10.10.1969 r., III CRN 350/69, OSNC 1970, nr 2, poz. 15).

W świetle powyższego Sąd odwoławczy zgodził się z Sądem pierwszej instancji, ustalającym usprawiedliwione potrzeby małoletniego na kwotę oscylującą wokół 1.900 zł. Sąd miał przy tym na uwadze, że standard życia chłopca do tej pory był ponadprzeciętny z uwagi na wysokie możliwości zarobkowe jego ojca. Zarzuty pozwanej na temat niezasadnionego wliczenia w te koszty wydatków na utrzymanie nieruchomości, w której mieszka małoletni, nie

zasługiwały na uwzględnienie, ponieważ było to zgodne z zasadami doświadczenia życiowego. Nie ulega wątpliwości, że małoletni, który mieszka z rodzicem, generuje koszty związane z utrzymaniem domu, ponieważ korzysta z poszczególnych mediów. Zważywszy na wskazany wysoki standard życia chłopca, Sąd odwoławczy nie zakwestionował także przyjętych przez Sąd Rejonowy wydatków na odzież na poziomie 300 zł, rozrywkę- 200 zł oraz wydatków na leczenie-50 zł. Ostatnia z wymienionych kwot nie była wygórowana, przyjmując nawet, że małoletni mało choruje. Istota indywidualnego ustalenia usprawiedliwionych potrzeb uprawnione polega na tym, że nie odnosi się jej do średnich krajowych zarobków, czy innych wskaźników, ale na tym, że ustala się je indywidualnie, w zależności od konkretnego przypadku. Reasumując zarzuty apelacji pozwanej skierowane przeciwko miesięcznym usprawiedliwionym wydatkom na małoletniego nie zasługiwały na uwzględnienie.

Odnosnie natomiast zarobkowych i majątkowych możliwości K. J., to Sąd odwoławczy także podzielił w tej mierze ocenę Sądu pierwszej instancji, ustalając je na kwotę 2.100 zł. Sąd odwoławczy kierował się przy tym dowodami z dokumentów przedstawionych przez pozwaną, w tym dowodów z PIT za 2011 i 2012 r., z których wynikał miesięczny dochód matki małoletniego na takim poziomie. Sąd wziął pod uwagę dochód z tytułu zatrudnienia na uczelni oraz dodatkowe dochody. Biorąc pod uwagę zarzuty apelacji pozwanej, Sąd Okręgowy uznał, że ustalenie alimentów na poziomie 300 zł nie było wystarczające, biorąc pod uwagę, że pozwana ma wyższe wykształcenie i umiejętności, które mogą służyć pozyskiwaniu dodatkowych dochodów. Kwota 300 zł, o zasądzenie której wnosiła matka małoletniego, jest bardzo niska, zasądzana od osób o znacznie niższych możliwościach zarobkowych aniżeli pozwana. Sąd wziął pod uwagę trudną sytuacją zdrowotną pozwanej, jednak uznał, że okoliczność ta nie podważyła możliwości świadczenia przez nią na rzecz syna kwoty 450 zł miesięcznie.

Zarzut niewłaściwej oceny możliwości zarobkowych pozwanej skierował także powód. Sąd odwoławczy uznał, że matka małoletniego udowodniła fakt, że pomimo posiadanego wykształcenia architekta, nie pozyskuje dochodów z tego tytułu w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. Z uwagi na zaangażowanie na uczelni oraz jej stan zdrowia, nie można było od niej wymagać, by zarabkowała także, sporządzając projekty architektoniczne. To, że ojciec małoletniego uzyskuje tę drogą wysokie wynagrodzenie, nie oznaczało, że wszystkie osoby z takim wykształceniem, mają takie możliwości. Zarzut apelującego, że wydatki pozwanej ustalone przez Sąd pierwszej instancji przewyższają jej dochody, nie miał znaczenia przy ocenie niniejszego powództwa, ponieważ pozwana tylko przedstawiła zestawienie, podkreślając, że nie pokrywa tych wydatków w całości.

Przy ocenie na nowo okoliczności niniejszej sprawy, Sąd odwoławczy miał przede wszystkim na uwadze, że obowiązek alimentacyjny wobec dziecka nie dzieli się na część matczyną i ojcowską, ale w każdym przypadku należy ocenić możliwości zarobkowe i majątkowe każdego z rodziców. Zważywszy, że ojciec powoda uzyskuje dochody na bardzo wysokim poziomie, to jego w przeważającej części będą obciążać koszty jego utrzymania i wychowania, nawet jeżeli on na co dzień zajmuje się dzieckiem. Dysproporcja w dochodach rodziców małoletniego jest tak znaczna, że nieuzasadnionym było rozłożenie kosztów utrzymania małoletniego po połowie. Reasumując, zarzuty apelacji, że ze względu na osobiste starania o wychowanie syna, jego ojciec nie może w większości ponosić kosztów materialnych związanych z utrzymaniem dziecka, nie znajdowały pokrycia w przepisach prawa. Możliwości zarobkowe i majątkowe T. J. pozwalały na taki rozkład ciężaru obowiązku alimentacyjnego.

Sąd odwoławczy uwzględnił jednak apelację powoda co do daty początkowej powstania obowiązku alimentacyjnego pozwanej względem małoletniego. Z uwagi na to, że A. J. jest pod faktyczną opieką ojca od dnia 16 listopada 2011 r. uzasadnionym było określenie tego dnia jako początku obowiązku alimentacyjnego pozwanej względem jej syna. Z tego powodu zaskarżony wyrok podlegał zmianie.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 386§1 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1. sentencji. W pozostałym zakresie apelację powoda oddalił, o czym orzekł na podstawie art. 385 k.p.c. Na tej samej podstawie prawnej oddalił apelację pozwanej.

O kosztach procesu w postępowaniu apelacyjnym Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c., odstępując od obciążania nimi pozwanej. Sąd miał na uwadze skromne dochody pozwanej w odniesieniu do wykazanych dokumentami potrzeb zdrowotnych.

/-/ B. Łagodzińska/-/ J. Grobelny/-/ A. Szymanowska